

Närings- och klimatdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande: Remittering av Naturvårdsverkets delredovisning av uppdraget att se över vilka arter som bör vara nationellt fridlysta (KN2026/00195)

Naturhistoriska riksmuseet (NRM) har beretts tillfälle att lämna yttrande över den i rubriken angivna remissen.

Om Naturhistoriska riksmuseet

Naturhistoriska riksmuseet är ett forskande museum och en statlig myndighet vars verksamhet omfattar förvaltning, och tillgängliggörande av omfattande naturhistoriska samlingar samt bedriva forskning om universums, jordens och livets uppbyggnad och utveckling, biologiska mångfald, människans biologi samt miljö och landskap. Naturhistoriska riksmuseet ansvarar också för fyra nationella forskningsinfrastrukturer; NORDSIM-Vegacenter, CGI- Centrum för Genetisk Identifiering, SBDI - Swedish Biodiversitet Data Infrastructure (inkl. GBIF-Sweden) och CPG - Centre for Palaeogenetics (i samarbete med Stockholms Universitet).

Vikten av biologisk mångfald

Biologisk mångfald är grunden för variationen inom och mellan arter samt av ekosystem. Den är avgörande för samhällets funktion, hållbar utveckling och människors välbefinnande. Trots detta visar internationella bedömningar, bland annat genom FN:s panel för biologisk mångfald (IPBES), att mångfalden minskar i snabb takt. Utvecklingen i Sverige följer samma mönster. Den svenska rödlistan visar att ungefär var femte art är hotad, och Naturvårdsverkets rapportering till EU i augusti 2025 bekräftar att situationen för landets biologiska mångfald är fortsatt allvarlig. Den observerade trenden visar på behovet av effektiva och rättssäkra regelverk som kan bidra till att bevara och återställa livskraftiga populationer och ekosystem.

Yttrande

Naturhistoriska riksmuseet har tagit del av Naturvårdsverkets delredovisning av regeringsuppdraget att se över vilka arter som bör vara nationellt fridlysta.

Museet bedömer att Naturvårdsverket har genomfört uppdraget på ett utförligt och transparent sätt utifrån de förutsättningar som förelegat. Arbetet har skett i nära samverkan med expertmyndigheter och med stöd av underlag från SLU Artdatabanken, baserat på tillgängliga bedömningar inför kommande rödlista 2025–2026.

NRM noterar att listan har tagits fram under betydande tidspress och i avsaknad av en fastställd ny rödlista, samt att det framtida regelverket ännu inte är beslutat. Museet delar Naturvårdsverkets bedömning att detta innebär ett osäkert beslutsunderlag. Samtidigt framgår det tydligt av delredovisningen att myndigheten är medveten om dessa begränsningar och avser att uppdatera och vid behov justera artlistan i samband med slutredovisningen, när den nya rödlistan har färdigställts och ytterligare beredning kunnat ske. Slutredovisningen lämnas den 17 april 2026.

Mot denna bakgrund stödjer NRM Naturvårdsverkets förslag och har inga synpunkter på den föreslagna preliminära listan över nationellt fridlysta arter i detta skede. Museet välkomnar möjligheten att yttra sig över slutredovisningen.

Ärendets handläggning

I detta ärende har överintendenten Lisa Månsson beslutat. Föredragande har varit handläggare Susanne Wallgren, Enheten för samordning, utredning och förvaltning. I den slutliga handläggningen har tillförordnad avdelningschef Kjell Arne Johanson, Avdelningen för forskning och samlingar och avdelningschef Pär Rådling, Avdelningen för verksamhetsstöd, samt enhetscheferna Mats Wedin, Enheten för botanik och Eric De Groat, Enheten för samordning, utredning och förvaltning, och biträdande enhetschef Liv Hibner, Enheten för zoologi, deltagit. I beredningen har intendenterna Michael Norén, Enheten för zoologi, Niklas Apelqvist, Enheten för zoologi och Sten Svantesson, Enheten för botanik ingått.

NATURHISTORISKA RIKSMUSEET

Lisa Månsson

Susanne Wallgren